

El conseller Huguet fa una crida a les universitats perquè s'obrin a l'exterior i demana a les empreses més participació en projectes de recerca

10.01.08

El Conseller d'Innovació, Universitats i Empresa; Josep Huguet, ha reclamat aquest dijous a les universitats catalanes **“més coratge per obrir-se a l'exterior i participar en projectes internacionals de primer nivell”** i a les empreses **“més col·laboració i més implicació en projectes de recerca universitaris”**.

Huguet ha fet aquestes manifestacions en un acte organitzat pel Cercle d'Economia en què ha participat amb la conferència **“Catalunya, punt d'atracció de talent de la Mediterrània”**. En la seva intervenció el conseller ha proposat un seguit de mesures per enfortir les relacions actuals entre universitats i empresa que ajudin les universitats catalanes a situar-se entre les més competitives i les més atractives del món. D'aquesta manera, ha recalcat Huguet, **“Catalunya incrementaria la densitat de coneixement del seu teixit productiu per esdevenir un pol de talent important a Europa i a la Mediterrània”**.

En aquest sentit, el conseller ha subratllat que una de les funcions socials de la universitat és, precisament, la de ser **“generadora de talent”**, condició necessària per tal de garantir el progrés científic i humanístic. En la seva intervenció, Huguet ha llançat un doble missatge adreçat a universitats i a empreses. D'una banda, ha reclamat a les universitats **“més participació en dinàmiques d'innovació empresarial”** per tal de traduir la recerca que fan en projectes que puguin sortir al mercat i competir a nivell internacional. De l'altra, ha fet una crida a les empreses perquè s'obrin més al coneixement extern i busquin en la interacció amb les universitats **“noves combinacions de coneixement que acabin traduint-se en nous productes i serveis que ajudin a posicionar-les millor estratègicament”**.

En el seu discurs, el conseller ha exposat les tres condicions –confiança i reconeixement social; recursos; proximitat a l'empresa- que s'han de donar per al canvi de la universitat catalana:

Condicions per al canvi de la universitat catalana

1. Confiança i reconeixement social

El conseller s'ha referit al fet que les universitats líders en el món tenen un alt reconeixement social. Segons Huguet, **“la universitat catalana ha de saber**

guanyar-se el reconeixement social i la societat a través de les seves institucions i de la societat civil, li ha de saber concretar el reconeixement en compromisos”.

Pel que fa a la funció dels Consells Socials, Huguet ha reconegut que **“són eines imprescindibles per equilibrar el govern de la universitat”**, que han d’aprofitar el prestigi de la universitat per atreure lideratges forts i útils per defensar i exigir a la universitat per igual, i sobretot que han d’estimular un projecte d’universitat que la situï en el lloc més alt possible entre les universitats europees i del món. Pel que fa al paper d’aquestes institucions, el conseller opina que **“ni és bo que els consells socials serveixin per paraitzar la universitat des de l’enfrontament institucional, ni que siguin només simples avaladors de les dinàmiques corporatives.”**

2. Recursos

Respecte al finançament de les universitats, el conseller ha recordat que els governs posteriors al desembre de 2003 han assumit un esforç important per a que la despesa pública en matèria universitària s’acosti a les mitjanes dels països de referència, però ha posat l’accent en què **“la confiança i el reconeixement social s’han d’expressar també en la capacitat de la universitat d’atreure altres fonts de finançament, més enllà de les procedents de les aportacions públiques.”**

D’altra banda, Huguet ha subratllat el fet que l’acord del govern per la millora del finançament de les universitats, d’octubre de 2006, amb una aportació de 3.554,7 milions d’Euros, i amb un increment gradual fins el 2010, dibuixa un **“panorama estable de compromís”**. Una part d’aquest finançament es regula a través de contractes-programa i està vinculat a l’assoliment d’objectius, bàsicament objectius de millora acadèmica, de millora dels resultats de recerca i de millora de gestió. La millora del finançament ordinari ha vingut acompanyada, a més, d’un increment substancial del finançament de les inversions universitàries que en el període 2007-2013 arribaran a 635 milions d’euros.

Tot i així, el conseller ha denunciat el dèficit fiscal històric que **“no ha penalitzat només Catalunya amb unes infraestructures logístiques insuficients, també les infraestructures educatives i de recerca n’han sortit ressentides”**. En aquest sentit, ha afegit que **“la millora del finançament de Catalunya ha de revertir en un sistema de finançament públic de les universitats i de la inversió en R+D, més alt.”**

3. Proximitat a l’empresa

Pel que fa les relacions universitat-empresa, el conseller considera que si bé **“han crescut en els darrers anys, però no dibuixen encara un escenari satisfactori, ni per quantitat ni per qualitat.”** I aquesta situació cal considerar-la referida tant a l’empresa privada com a l’empresa pública. El fet que el teixit empresarial català

estigui basat en pime i microempresa, i que presenti en conjunt una baixa taxa d'innovació, no ajuda. Fins ara, ha afegit Huguet, **“la relació universitat-empresa no ha estat una palanca habitual d'innovació per a l'empresa, ni una font de transformació de la universitat, malgrat alguns exemples brillants de col·laboració.”**

Huguet ha analitzat també els cinc grans reptes pendents de la universitat catalana (consolidar l'EEEE; millorar la governança; atreure talent; promoure la internacionalització radical; orientar-se al lideratge de la Recerca i la Innovació):

Reptes de la universitat catalana

1. Consolidar l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES)

Pel que fa al procés de Bolonya, Huguet considera que L'Espai Europeu d'Educació Superior ha de permetre multiplicar la mobilitat acadèmica a Europa, especialment pel que fa als postgraus. I ha definit el procés aquest com **“un gran repte i una gran oportunitat. El repte de definir un nou mapa de titulacions, que ja s'ha iniciat, i l'oportunitat d'ajustar millor l'oferta de titulacions a la demanda social.”**

2. Millorar la governança

En aquest primer apartat, el conseller ha explicat que **“la millora de la governança es donarà amb més flexibilitat normativa i menys reglamentació intervencionista”**. La solució no vindrà per retallar l'autonomia universitària, al contrari, vindrà amb una major autonomia acompanyada d'un sistema de responsabilitats integral en el marc d'un conjunt de regles de joc el més clares possible. Segons Huguet, una bona solució serà **“reforçar l'autoritat acadèmica dels rectorats i incrementar, alhora, l'autoritat real dels Consells Socials en la gestió econòmica de les universitats.”**

El conseller ha posat l'èmfasi en millorar el funcionament com a sistema universitari integrat (model californià). Així, ha dit, **“la marca compartida Universitat de Catalunya hauria de permetre funcionar com un sistema integrat, més eficient i amb més projecció internacional”**, gràcies entre d'altres a la millora de la governança de les universitats i del propi sistema.

3. Atreure talent

Huguet considera que una de les bases per a tenir un sistema universitari de primer nivell és assegurar que la generació, desenvolupament i retenció de talent funcionen correctament. Hi ha consens per a considerar que una major autonomia i diversificació en els sistemes de contractació permetria polítiques de captació de talent més exitoses.

El conseller ha fet palès que **“cal un canvi de mentalitat en un doble sentit per entendre que una part de la inversió pública i privada és fonamental que es destini al talent i per cultures corporatives a l’empresa, a la universitat i a la pròpia administració de valoració del talent.”**

4. Promoure la internacionalització radical

Les universitats catalanes només seran un pol d’atracció important de talent si tenen més professors i investigadors amb una experiència internacional contrastable, la qualitat i prestigi dels quals, les posicioni en les principals xarxes universitàries i de recerca del món.

Segons els conseller del DIUE, **“calen més aliances estratègiques d’universitats catalanes amb universitats del top 25 dels rànquings internacionals més usats i, en canvi, sobren convenis d’intercanvis genèrics que poques vegades s’acaben de materialitzar i falten aliances potents amb universitats de qualitat indiscutible.”**

Cal establir veritables vincles institucionals fora de les fronteres de l’estat que insereixin Catalunya en les principals anelles estratègiques mundials en matèria de recerca.

5. Orientar-se al lideratge de la Recerca i la Innovació

La recerca i la innovació han esdevingut un factor clau d’èxit de les societats avançades. Des d’aquest punt de vista, Huguet considera que **“Catalunya no ha assolit el posicionament que per tradició industrial i desenvolupament econòmic li correspon. Cal un gran salt endavant i per això un dels quatre Pacte Nacionals que impulsa el Govern és sobre recerca i innovació (PNRI).”**

El conseller ha afegit que **“cal una recerca de base de qualitat, amb objectius ambiciosos i cal acostar-la a les necessitats de la societat i a les possibilitats del mercat”**. En aquest punt, Huguet ha explicat que **“cal gestionar bé el procés d’innovació, convertint les idees i els prototipus en productes, serveis o noves solucions que siguin tangibles en els mercats.”**

Huguet ha subratllat que **“Catalunya necessita que de les seves universitats surtin algunes grans empreses amb capacitat de competir internacionalment”**. Catalunya necessita també **“empreses amb mentalitat i models de negoci oberts, que fan de la seva capacitat de connexió amb l’entorn i de la seva habilitat per a la innovació una palanca per a esdevenir empreses significatives a nivell global”** ha afegit el conseller.

Conclusions

A tall de resum, aquestes són algunes de les principals conclusions del discurs pronunciat pel conseller Huguet:

“Catalunya pot ser el pol de talent més important del sud d'Europa si les universitats catalanes prenen, des de la seva autonomia, decisions estratègiques que les facin diferenciades, i a la vegada complementàries en el marc d'un fort procés d'internacionalització.”

“Cal més massa crítica, pensar en gran, tenir projectes i empreses de més dimensió que puguin estirar i exigir més de la universitat. Calen empreses i universitats més internacionals. Ajudar a assolir aquests objectius és, sens dubte, a l'agenda de prioritats del DIUE. Necessitem empreses i universitats més alineades en la lògica de la innovació oberta i ben connectades a les xarxes internacional de saber i de negoci i el Pacte Nacional per a la Recerca i la Innovació suposarà un gran salt endavant en aquest sentit.”

“Espero sincerament, que en el marc d'aquest Pacte, en l'impuls de la nova Llei d'Universitats Catalana o simplement en l'acció de govern quotidiana, sapiguem definir un projecte emblemàtic que faci de Catalunya i de Barcelona una de les grans plataformes europees on poder fer millor recerca, on trobar un entorn obert i eficient per a la innovació, on trobar una de les ofertes de postgrau més atractives per a estudiants d'arreu, on trobar una oferta de formació continua amb capacitat d'incrementar la demanda local i atreure directius i especialistes de tot Europa.”

“El Govern ha de ser un agent d'impuls, el menys burocratitzat possible, per a facilitar aquesta intensitat de coneixement, d'innovació i de negoci que faci de Catalunya un país més pròsper, més respectat i amb un millor posicionament internacional de les seves universitats i de les seves empreses.”